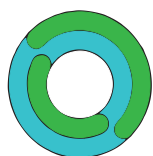

Ravnanje z biološko razgradljivimi kuhinjskimi odpadki in zelenim vrtnim odpadom v Koroški regiji

KOMUNALA
SLOVENJ GRADEC

JAVNO
KOMUNALNO
PODJETJE
" LOG " d.o.o.
RAVNE NA KOROŠKEM

Radlje ob Dravi

Strategija ravnanja z biološko razgradljivimi odpadki gre v smeri preprečevanja njihovega odlaganja na odlagališčih nenevarnih odpadkov. Biološko razgradljivi odpadki predstavljajo približno 40 odstotkov vseh komunalnih odpadkov. Večina le teh se obdeluje na načine, ki so v hierarhiji odpadkov nizko, saj se odlagajo na odlagališčih. Pri razkrajanju biološko razgradljivih odpadkov na odlagališčih se proizvajajo odlagališčni plini in izcedne vode, njihov vpliv na okolje pa je odvisen od dragih in zahtevanih zaščitnih ukrepov, ki se izvajajo na odlagališčih (zajem in sežig odlagališčnega plina, čiščenje izcednih vod in podobno). Odlaganje biološko razgradljivih odpadkov na odlagališčih pomeni tudi nepovratno izgubo virov in zemljišča in se ne šteje kot trajnostna rešitev, zato se tak način ravnanja ne podpira.

Z dnem 1. 7. 2011 je v Sloveniji pričela veljati **Uredba o ravnanju z biološko razgradljivimi**

kuhinjskimi odpadki in zelenim vrtnim odpadom (Ur. l. RS, št. 39/2010), ki določa obvezna ravnanja z biorazgradljivimi kuhinjskimi odpadki in zelenim vrtnim odpadom, tako za izvajalce javnih služb ravnanja z odpadki kot tudi za povzročitelje biorazgradljivih kuhinjskih odpadkov in zelenega vrtnega odpada.

Uredba zavezuje vse povzročitelje biološko razgradljivih odpadkov in zelenega vrtnega odpada k odgovornemu ravnanju s tovrstnimi odpadki. Najboljša možnost je vsekakor **preprečevanje nastajanja biološko razgradljivih kuhinjskih odpadkov**, kar pomeni, da se čim več živil dejansko uporabi za prehrano ter s tem zmanjša količina zavrženih, deloma uporabljenih ali celo neuporabljenih živil.

Skladno z določili Uredbe je potrebno kot dodatno storitev zagotoviti **ločeno zbiranje in prevzemanje biološko razgradljivih kuhinjskih odpadkov in zelenega vrtnega odpada**, hkrati pa mora izvajalec javne službe prednostno spodbujati povzročitelje odpadkov iz gospodinjstva k hišnemu kompostiranju. Na podlagi navedenega bodo javna podjetja zagotovila prevzem tovrstnih odpadkov izključno pri večstanovanjskih objektih, in enodružinskih hišah, ki ne morejo pristopiti k hišnemu kompostiranju. Gospodinjstva na podeželju pa bodo lahko izbirala med kompostiranjem na domačem vrtu ali med oddajo biološko razgradljivih odpadkov javnemu podjetju. V primeru, da se bodo gospodinjstva odločila za lastno kompostiranje, bodo le to javnemu podjetju potrdila s podpisano izjavo o kompostiranju. Ker bo prevzem biološko razgradljivih odpadkov in zelenega vrtnega odpada nova storitev v sistemu ravnanja z odpadki, bo zaračunana posebej.

Vsa gospodinjstva bodo podrobnejša navodila in informacije o ravnanju z biološko razgradljivimi kuhinjskimi odpadki in zelenim vrtnim odpadom prejela z osebnim dopisom in zloženko po pošti.

Nasveti za pravilno kompostiranje

(povzeto iz Priloge št. 1 Uredbe)

Odpadki primerni za kompostiranje

ZELENI VRTNI ODPAD - odpadno vejeve, trava, listje, stara zemlja lončnic, rože, plevel, gnilo sadje, stelja malih rastlinojedih živali, lesni pepel;

KUHINJSKI ODPADKI - zlasti zelenjavni in sadni odpadki vseh vrst, jajčne lupine, kavna usedlina, filter vrečke, pokvarjeni prehranbeni izdelki, kuhani ostanki hrane.

Odpadki neprimerni za kompostiranje

Odpadki neprimerni za kompostiranje so vsi odpadki, ki se v okolju ne razgradijo, poslabšajo kakovost komposta in vsebujejo nevarne snovi.

Postavitev hišnega kompostnika

Za postavitev hišnega kompostnika na vrtu izberemo polsenčen ali senčen prostor, zavarovan pred vetrom in lahko dostopen.

Hišni kompostnik naj ima neposreden stik s tlemi in naj bo z vseh strani primerno prezračen. Postavi se ga tako, da ne povzroča motenj (npr. smrad) na sosednjih zemljiščih. Ta osnovna pravila so primerna za vse običajne sisteme, ne glede na to ali so odprti iz lesa ali žičnati, ali pa plastični zaprti hišni kompostniki.

Tehnika pravilnega hišnega kompostiranja

Hišni kompostnik mora imeti neposreden stik s tlemi. Osnovna plast zdrobljenih vej poskrbi za dobro zračenje od spodaj in preprečuje zastajanje vode. Za optimalen razkrojni proces je pomembna zadostna ponudba kisika, ki jo dosežemo tako, da se suhi strukturni material (veje in zeleni odrez) in vlažni nestrukturni material (trava, kuhinjski odpadki) vedno med seboj mešajo. Kuhinjske odpadke in ostanke hrane je potrebno takoj prekriti z listjem, zemljo, travo ali rahlo zagrebsti, da pre-

prečimo neprijetne vonjave in ne privabljammo nezaželenih gostov kot so podgane ali muhe.

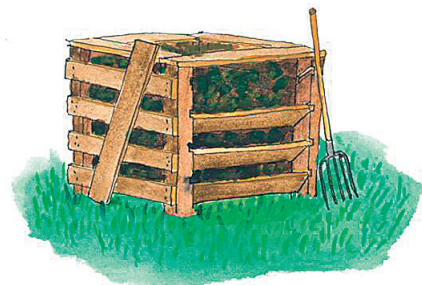
Proces kompostiranja

V procesu razgradnje, ki poteka pri 50 °C - 60 °C, mikroorganizmi, bakterije in glive proizvajajo humus in hranilne snovi, za kar potrebujejo določeno vlago. V času daljše poletne suše je priporočljivo vlaženje kompostnega kupa. Ko je hišni kompostnik poln oz. po približno pol leta, njegovo vsebino preložimo. S tem ga prezračimo in pospešimo razkroj. Dozorel kompost presejemo s sitom z odprtiniami 15 do 20 mm, preostanek uporabimo za nadaljnji razkroj kot strukturni material.

Velja pa vedeti, da kompostni kup ne sme biti podoben neurejenemu smetišču.

Zrel kompost

Po 6 do 12 mesecih je kompost zrel in diši po gozdni prsti. Primeren je za uporabo na domačem vrtu, ker izboljšuje tla ter zmanjšuje potrebo po umetnih gnojilih.

Različne izvedbe hišnih kompostnikov (slike so simbolične).

